

1 Példa 4.6

Határozzuk meg az alábbi feszültségi állapot esetén a maximális csúsztatófeszültséget:

$$\begin{bmatrix} \sigma & \tau & 0 \\ \tau & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}.$$

2 Megoldás

A megoldás során szükségünk lesz a `sympy` modulra. A számolások során a feszültségi állapotot jellemző tenzort egy 3×3 -as mátrixként adhatjuk meg, a benne szereplő τ és σ elemeket pedig szimbolikus változóként.

In [1]:

```
1 import sympy as sp
2 # Kikötjük, hogy a  $\sigma$  és  $\tau$  valós értékű változók!
3  $\sigma, \tau = \text{sp.symbols}(' \sigma, \tau')$ 
4  $\sigma\_matrix = \text{sp.Matrix}([\![\sigma, \tau, 0], [\tau, 0, 0], [0, 0, 0]]])$ 
5  $\sigma\_matrix$ 
```

Out[1]:

$$\begin{bmatrix} \sigma & \tau & 0 \\ \tau & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

A feszültségi állapotot jellemző főfeszültségek és a hozzájuk tartozó főirányok megfeleltethetőek a feszültségi állapotot jellemző tenzor sajátértékeivel és sajátvektoraival. Ezt a `sp.eigenvects` függvénnyel könnyen meghatározhatjuk. Eredményül a mátrixhoz tartozó sajátérték/sajátvektor párokat kapjuk. Az `eig_system` 3 eleméből tevődik össze:

- A sajátérték
- A sajátérték multiplicitása
- A sajátértékhez tartozó sajátvektor(ok)

Tartsuk észben, hogy egy 3×3 -as mátrix esetén ha egy sajátérték multiplicitása nagyobb mint egy, akkor az `sp.eigenvects` nem 3 elemű listát ad eredményül!

Ha csak egy mátrixot kell kiértékeljünk, akkor a fent említett mennyiségek 'kézzel' is kiolvashatóak.

In [2]:

```
1 eig_system = sigma_matrix.eigenvecs()
2 eig_val1 = eig_system[0][0]
3 eig_val2 = eig_system[1][0]
4 eig_val3 = eig_system[2][0]
5 display(eig_val1,eig_val2,eig_val3)
```

0

$$\frac{\sigma}{2} - \frac{\sqrt{\sigma^2 + 4\tau^2}}{2}$$

$$\frac{\sigma}{2} + \frac{\sqrt{\sigma^2 + 4\tau^2}}{2}$$

A főfeszültségek meghatározásához meg kell tudjuk állapítani a mátrix egyes sajátértékeinek az előjelét. Ebben az esetben el lehet mondani, hogy:

$$\begin{aligned}\frac{\sigma}{2} + \frac{\sqrt{\sigma^2 + 4\tau^2}}{2} &> 0 \\ \frac{\sigma}{2} - \frac{\sqrt{\sigma^2 + 4\tau^2}}{2} &\leq 0\end{aligned}$$

Így a főfeszültségek, és az egyenértékű Mohr feszültség:

In [3]:

```
1 sigma1 = eig_val3
2 sigma2 = eig_val1
3 sigma3 = eig_val2
4 sigma_Mohr = sigma1-sigma3
5 sigma_Mohr
```

Out[3]:

$$\sqrt{\sigma^2 + 4\tau^2}$$

A Mohr elmélet szerint a legnagyobb csúsztatófeszültség egy pontban egyenlő az ottani feszültségi állapotot jellemző egyenértékű Mohr feszültség felével.

In [4]:

```
1 tau_max = sigma_Mohr/2
2 tau_max
```

Out[4]:

$$\frac{\sqrt{\sigma^2 + 4\tau^2}}{2}$$

